

POE

DOSSIER DE PREMSA

L'ATRACCIÓ DEL TERROR

La por no procedeix de l'exterior. Està en nosaltres mateixos.

Segons **H. P. Lovecraft**, la diferència entre **E. A. Poe** i els seus il·lustres predecessors consisteix en que aquests havien treballat a les fosques, sense comprendre la base psicològica de l'atractiu del terror. **Poe** comprèn el mecanisme i la fisiologia de la por i del que és estrany, estudia la ment humana més que els usos de la ficció gòtica.

El sentiment o sensació de terror sembla consubstancial a l'home, quelcom lligat a la seva condició o naturalesa animal.

Els antics terrors romanen amagats en el més profund de nosaltres. El que és terrorífic espanta però a la vegada atrau.

La literatura de terror és aquella que busca, a través de la producció de la por, arribar al plaer estètic.

De la presència de la mort en prové un ingredient formal bàsic: la temptació de conquerir la immortalitat, la set de perdurar eternament. Aquest desig de transgredir la llei humana de la mortalitat –“**Dràcula**”, “**Frankenstein**”- és el fil que lliga el terror amb el que és sagrat.

L'AUTOR

La trajectòria vital de l'escriptor nord-americà **Edgar Allan Poe** (1809-1849) fou tan breu com tormentada. La seva precoç orfandat, els enfrontaments amb el pare adoptiu, les dificultats econòmiques, l'addicció a l'alcohol i a les drogues, i la seva peculiar relació amb les dones, van deixar una empremta inconfusible en la seva obra .

Entre els molts honors que corresponen a **Poe** hi ha el d'haver elevat el gènere de misteri a la categoria d'art.

En **Poe** es dona tant el terror negre, macabre i truculent, com el terror blanc, psicològic i poètic; però tots els seus relats tenen com a denominador comú un gust pel que és sobrenatural que enllaça directament amb la novel·la gòtica d'origen anglosaxó.

En **La caiguda de la Casa Usher**, un dels contes centrals del nostre muntatge, es troba un dels temes favorits de **Poe**: la no-mort dels morts.

Els personatges de les obres de **Poe** estan regulats a semblança dels d'un drama musical. El sentiment de l'horror, de la por, de l'abatiment, així com el d'alegria desenfrenada i salvatge, són per a **Poe** com d'altres tantes tonalitats musicals amb les quals organitza l'estructura dels seus drames.

Potser l'aspecte més fascinant de l'obra de **Poe**, per a un lector contemporani, sigui la manera com il·lumina el món de la ment humana.

La vivacitat de les impressions de **Poe** resideix en la seva estranya habilitat per implicar al lector en els turments espirituals i psicològics dels seus personatges.

En els contes de **Poe** l'espant i l'horror que envolten el lector, són, amb freqüència, el resultat d'una exploració psicològica del subconscient: la indagació en els racons més foscos de la ment humana.

POE AMB P DE POR

*“Només he aconseguit estimar allí on la Mort mesclava el seu alè amb la Bellesa.”
(Poe, Poesies).*

“¿De tots els temes tristos, quin, segons el concepte general de la humanitat, és el més trist? La resposta és evident: la mort. I quan el més trist dels temes és el més poètic? Quan s'ajunta amb la bellesa: per tant, la mort d'una dona bonica és sens dubte el tema més poètic que pot donar-se en el món.”
(Poe, *Philosophy of Composition*).

POE, l'espectacle musical que la companyia DAGOLL DAGOM projecta per estrenar la tardor de 2002 al Teatre Poliorama de Barcelona, és, tal com es pot fàcilment deduir del seu títol, un muntatge que gira entorn de la narrativa fantàstica del gran escriptor nord-americà EDGAR ALLAN POE, autor d'una de les obres literàries més sòlides, originals i fascinants de la literatura universal, i figura central de la narrativa fantàstica del segle XIX. Els contes fantàstics de POE, a més de la seva qualitat intrínseca i indiscutible, tenen el valor afegit d'haver creat tota una línia d'influències i ressonàncies estètiques que van des de la novel·la de detectius fins els relats de terror gòtic, però la seva influència no solament s'ha evidenciat en l'àmbit literari sinó que també ha fet escola en d'altres gèneres creatius com poden ser el cinema (que s'ha abeurat en infinitat d'ocasions en la poètica i els personatges de POE), el còmic, el rock, etc.

Tanmateix, i exceptuant uns intents força lloables, el teatre s'ha mantingut sempre una mica al marge de l'univers d'Edgar Allan Poe; i això és així per les dificultats que planteja el posar en escena les fantasmagòriques creacions d'aquest autor. DAGOLL DAGOM s'ha proposat, doncs, el repte de traslladar a un escenari allò que, en moltes ocasions, hem vist a les pantalles: l'atmosfera angoixant i opressiva, el misteri, l'ensurt, les presències fantasmagòriques, els personatges que oscil·len entre la Vida i la Mort, els enterrats vius, els deliris de la Ment que contínuament està a punt d'enfonsar-se, tal i com succeeix en La caiguda de la casa Usher que és el relat que serveix per vertebrar l'espectacle que proposem.

POE no solament pretén ser un espectacle de Poe sinó que, si se'ns permet el joc de paraules, també vol ser un espectacle de POR.

Habitualment, al teatre, les emocions que el públic rep es poden dividir en dos grans apartats: la rialla i l'emoció, la comèdia i el drama. Però existeix un territori no gaire trepitjat per la creació teatral i que ens sembla molt atractiu de cara a oferir al nostre públic un tipus de sensacions no gens habituals a les nostres platees: el misteri, la por, el suspens. És evident que no es tracta d'un repte gens fàcil de resoldre, per la seva manca de precedents i referències escèniques, però per aquest motiu ens resulta encara més excitant. Aconseguir que el públic del teatre segueixi un espectacle teatral amb l'alè suspès i l'excitació que proporciona la por (com és habitual en el cinema de terror) seria per nosaltres aconseguir plenament els nostres objectius.

Com ja hem assenyalat al començament d'aquestes ratlles, POE serà un espectacle musical; això vol dir que una part molt significativa del text serà cantada pels actors i les actrius. Creiem que la música que Oscar Roig ha compostat per al llibret que ha escrit Joan Lluís Bozzo és el vehicle més adequat per tal de transmetre les emocions i els sentiments de l'univers d'Edgar Allan Poe, ja que el que es pretén no és d'aconseguir una atmosfera realista i versemblant sinó, un entorn poètic en el qual les històries seleccionades i adaptades puguin assolir la seva dimensió teatral més convincent.

El relat que serveix de columna vertebral a l'espectacle, com ja s'ha dit més amunt, és La caiguda de la casa Usher, impressionant narració de l'esfondrament d'una casa il·lustre, la Ment, que s'enfonsa en els abismes de la folia. Encadenats amb el relat principal, hem anat adaptant altres contes de Poe com La verdadera història del Sr. Valdemar, El pou i el pèndol, Morella, El barril d'amontillado, així com alguns dels seus poemes més famosos. L'espectacle, en el seu conjunt, es construeix sobre la base d'una història d'amor portada més enllà dels límits naturals de la pròpia vida i arribant fins al refús de la Mort, la qual cosa aboca els seus protagonistes a la folia, el deliri i la dissolució. Com va assenyalar Charles Baudelaire *“els personatges de Poe, o més ben dit, el personatge de Poe, l'home de facultats súper-agudes és el propi Poe. I les seves dones, lluminoses i malaltes, morint de mals*

estrany, que parlen amb una veu que s'assembla a la música, també són ell".

Creiem que si s'aconsegueix de dur a bon port aquesta iniciativa, no solament es donarà satisfacció a les expectatives del públic amant del teatre musical, sinó que l'experiència pot arribar a captar d'altres públics, com per exemple els amants del "terror", entre els quals es compta molta gent jove que, massa sovint, es troba força allunyada dels escenaris. No és cap casualitat que entre les lectures recomanades als estudiants adolescents, la preferida per nois i noies que s'inicien en la lectura siguin els relats del nostre autor. Tant de bo passi el mateix amb el teatre!

Joan Lluís Bozzo

L'EQUIP ARTÍSTIC

El llibret

Edgar Allan Poe és un fantàstic narrador dins la literatura anomenada de terror que descriu les atmosferes i els clímax de sensacions i sentiments com un gran mestre del gènere, però que pràcticament no utilitza diàlegs ni crea situacions dramàtiques amb l'estructura dramàtica clàssica.

És per això que partint de la dramaturgia elaborada conjuntament amb **Miquel Periel** i **Anna Rosa Cisquella** amb diversos contes de l'autor, **Joan Lluís Bozzo** s'ha enfrontat al repte de crear un llibret on els diàlegs, les situacions dramàtiques i les cançons ens condueixen pel món tortuós d'Edgar Allan Poe, amb una gran fluïdesa, sensibilitat i profunditat poètica.

El text de l'espectacle, gairebé tot escrit en vers per a ser cantat, intenta recollir les obsessions i els estats anímics més característics d'Edgar Allan Poe amb una barreja de situacions i personatges portats a una estructura teatral.

La música

Òscar Roig ha creat la partitura de l'espectacle **POE** respectant les claus, gairebé musicals, que respiren les narracions de l'autor: un gran lirisme tràgic i romàntic mesclat amb un sentiment d'ofec i terror davant les pors més ancestrals, el desconegut, el més enllà, la mort.

La banda sonora contempla, en la composició, els trets principals i els efectes característics de la música de "terror" i, al mateix temps, les exigències del teatre musical clarament líric i romàntic.

És per això que, amb la col·laboració d'**Àlex Martínez**, l'orquestració està pensada per a 65 músics. La banda sonora es gravarà amb l'**Orquestra Simfònica de Praga** sota la direcció de **Marius Clemence**.

La concepció artística de l'espectacle requereix que el so tingui una emissió gairebé cinematogràfica en la qual les veus en directe dels cantants-actors, i els efectes sonors, introdueixin a l'espectador en l'atmosfera de les narracions d'**Edgar Allan Poe**.

Oscar Roig s'ha dedicat des de sempre al món del teatre i de la dansa. Col·laborador habitual en tots els muntatges teatrals dirigits per Sergi Belbel, entre els que cal destacar la creació musical realitzada per l'obra *El Temps de Planck*. En dansa, ha col·laborat en molts dels muntatges del coreògraf Ramón Oller de la Companyia Metros. També ha treballat en televisió, en la música de les series *Crim*, *Rosa* i *Temps de Silenci*.

L'**escenografia** corre a càrrec de **Josep Rosell** un dels més prestigiosos directors artístics del món cinematogràfic d'aquest país i col·laborador habitual de destacats directors espanyols, de la talla de Vicente Aranda, Fernando Trueba, Francesc Bellmunt, José Luis Cuerda, i Manuel Lombardero.

El **vestuari** el dissenya **Mercè Paloma** que té una ampla formació i encara més llarga trajectòria i experiència en les arts escèniques, tant en teatre com en dansa. Ha participat en més de 50 muntatges de tota mena de formats i estils. És col·laboradora habitual dels muntatges teatrals dirigits per Calixte Bieito, Sergi Belbel i Ferran Madico, entre els últims dels quals podem destacar *Macbeth*, *El Alcalde de Zalamea* i *Bodas de Sangre*, respectivament.

El **disseny de so** corre a càrrec de **Jordi Bonet i Oscar Maza**, ambdós amb una llarga experiència en teatre musical i veterans en els muntatges de Dagoll Dagom.

El **disseny de llum** el realitza **Toni Rueda**, professional amb una gran trajectòria tant en teatre com en instal·lacions singulars i experimentals.

La **caracterització** dels personatges i els efectes especials els realitzen **DDT**, grans experts en cinema de terror. Per últim comptem amb l'assessorament màgic de **Realitat Impossible**, que en aquest espectacle, ens sorprendran amb diversos efectes de transformacions i desaparicions.

Direcció escènica: Joan Lluís Bozzo
Producció executiva: Anna Rosa Cisquella
Producció i Direcció: DAGOLL DAGOM

LA COMPANYIA-ELS ACTORS

Roderic, el propietari d'una gran mansió noble i decrepita, malalt com les mateixes parets de la casa, és interpretat per **Oscar Mas**, un actor amb una llarga trajectoria dintre del teatre musical, que ha participat en gran part dels espectacles de DAGOLL DAGOM, *Mar i cel*, *Flor de Nit*, *Historietes*, *T'odio amor meu* i *Els pirates*.

Madeline, germana de Roderic, també feble i malalta, que viu en condicions molt misterioses, és interpretada per **Rosa Galindo**, una actriu amb gran experiència en el teatre musical: *Company*, *Golfus de Roma*, *La verbena de la Paloma*, entre d'altres, i ara, per segon cop, amb Dagoll Dagom després d'haver protagonitzat *Els Pirates*.

Nicholas, amic de Roderic i enamorat de Madeline en la seva adolescència, personatge que irromp a la casa per descobrir què està succeint, és **Miquel Fernàndez**, un jove actor amb una notable trajectòria en el teatre musical, que ha protagonitzat *Els Pirates*, *La Bella Helena* i *Rent* entre d'altres.

Dr. Valdemar, el metge de la família, malaltissament obsessionat pel progrés científic, és interpretat per **Carlos Gramaje**, protagonista de molts musicals de Dagoll Dagom com *Mar i Cel*, *Flor de Nit*, *Els Pirates*, *T'odio, amor meu*, etc.

La Majordoma, una dona estranya que porta molts anys cuidant els dos germans gairebé sense sortir de la casa, és **Teresa Vallicrosa** una actriu amb una gran trajectòria en l'escena teatral i musical havent participat, entre moltes d'altres, en *Guys and Dolls*, *Sweeney Todd*, *T'estimo ets perfecte, ja et canviaré* i amb Dagoll Dagom en *Glups!!* i *El Mikado*.

El Criat, un vell borratxí que coneix tots els topants de la casa i acaba parlant més del compte, és interpretat per **Ferran Frauca** un actor amb gran experiència, que ja va fer un primer paper amb Dagoll Dagom en *El Mikado* i posteriorment nombrosos espectacles amb “Quartet da Cinque”.

Els Esperits que co-habiten amb els nostres personatges a la mateixa casa són set joves actors amb una gran formació teatral i musical entre els quals s’hi troben **Toni Vinyals, Lola Bou, Lulú Palomares** i **Marisa Gerardi**, cantants-actors que ja han participat en anteriors muntatges de la companyia, i **Albert Puigdueta, Elisabeth Paz** i **Raimon Borrell** que s’incorporen per primera vegada a Dagoll Dagom.

ELS PERSONATGES

ROSA GALINDO	Madeline
ROGER PERA	Roderic
MIQUEL FERNANDEZ	Nicholas
CARLOS GRAMAJE	Dr. Valdemar
TERESA VALLICROSA	Criada
FERRAN FRAUCA	Criat

ELS ESPERITS

MARISA GERARDI
LULU PALOMARES
RAIMON BORRELL
Mª DOLORES BOU

ELISABET PAZ

ALBERT PUIGDUETA

TONI VINYALS

DAGOLL DAGOM. UNA TRAJECTÒRIA

Los de Dagoll Dagom obran maravillas por medio de fórmulas mágicas que el teatro suele olvidar desgraciadamente a menudo: la reivindicación del truco, de la caja de las sorpresas, del baúl de los disfraces. (Celia Campos, Levante, 11/11/78)

Dagoll Dagom es un grupo que no sólo trabaja para el teatro, sino que además busca nuevos medios para encontrar una formalización del teatro más asequible a cualquier lectura. (Josep Navarro, Grama, 9/11/80)

Dagoll Dagom es uno de los grupos que siempre se distinguirán por su capacidad inventiva y creativa. (Antonio Amorós, La Verdad, 26/8/81)

Una cosa és innegable: Dagoll Dagom és un dels grups teatrals que més seriosament es prenen el seu treball. Cada nou muntatge d'aquesta companyia suposa un pas més en la contínua recerca d'un llenguatge teatral propi, d'un estil característic i definit. (Julio A. Máñez, Avui 15/3/87)

Dagoll Dagom es un grupo inspirado que posee una indudable inclinación al efectismo dramático y un cierto sentido mágico de la actuación. Su sabiduría profesional resulta incuestionable. (Antón Castro, El Día, 24/9/87)

Dagoll Dagom ha demostrat que els catalans podem fer musicals amb primeres matèries dels país, musicals perfectament homologables en el mercat comunitari de l'espectacle, i, el que és més important encara, que comencem

a dominar això que en el mercat anglosaxó de l'espectacle denominen una producció. (Joan de Sagarra, El Temps, 24/10/88)

Dagoll Dagom es mereix el mar i el cel i més. (Pere Calders, Diari de Reus, 2/11/88)

Me dirán que es cosa fácil pronosticarles un éxito a Dagoll Dagom, pero hay algo más, algo que se percibe tan sólo entrar en una sala de ensayos. Rigor, fluidez y entrega serían tres buenas palabras para definirlo.(Marcos Ordóñez, El Observador 26/3/92)

Nadie le podrá negar nunca a Dagoll Dagom el hecho de ser los responsables del auge del musical en Barcelona. Lo son en cuanto a su condición de arriesgados y esforzados pioneros. (Gonzalo Pérez de Olaguer, El Periódico 22/10/97).

Dagoll Dagom, única compañía que viene produciendo musicales propios y no calcados de Broadway y que mantiene su público fiel en muy diferentes escenarios.. (Santiago Fontdevila, 18/5/97)

Dagoll Dagom se ha planteado sus espectáculos no sólo con exigencia profesional, sino también con la voluntad de innovar, de sorprender y hasta de demostrar que era posible hacer en este país lo que para muchos era un sueño o cosas del extranjero. (Juan A. Ríos Carratal. Biblioteca Miguel de Cervantes. 2000)

